

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 września 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił J. K. prawa do emerytury. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że ubezpieczony nie udowodnił 15 - letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Organ rentowy uznał za udowodnione 3 lata i 6 miesięcy stażu pracy w warunkach szczególnych.

/decyzja k.28 plik I akt ZUS/

W dniu 28 października 2015 r. do organu rentowego wpłynęło odwołanie J. K. od w/w decyzji, w którym wniósł o przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. J. K. wskazał, że jego staż pracy w warunkach szczególnych wynosi blisko 19 lat, a taki rodzaj pracy świadczył w następujących zakładach pracy:

- od 1 września 1972 r. do 31 lipca 1979 r. w Zakładzie (...) na stanowisku ślusarza.
- od 6 sierpnia 1979 r. do 31 lipca 1981 r. w Przedsiębiorstwie (...) w Ł. na stanowisku pomocnika maszynisty koparki przez okres 3 miesięcy oraz na stanowisku mechanika maszyn budowlanych przez pozostały okres zatrudnienia.
- od 1 września 1981 r. do 28 lutego 1985 r. w Zakładach (...) na stanowisku operatora sprzętu ciężkiego.
- od 4 marca 1985 r. do 18 marca 1985 r. w (...) Zakładach (...) (...) na stanowisku operatora – maszynisty spycharki.
- od 6 maja 1985 r. do 31 stycznia 1987 r. w Przedsiębiorstwie (...) na stanowisku monterów pieców tunelowych.
- od 19 lutego 1987 r. do 31 sierpnia 1980 r. w Przedsiębiorstwie (...) na stanowisku maszynisty spycharki.
- od 29 listopada 1990 r. do 28 lutego 2012 r. w zakładzie (...) spółce akcyjnej na stanowisku operatora spycharki (na dzień 1 stycznia 1999 r. przepracował 8 lat, 1 miesiąc i 4 dni).

/odwołanie k.2-4/

W odpowiedzi na odwołanie, która wpłynęła do tutejszego Sądu w dniu 19 listopada 2015 r. organ rentowy wniósł o jego oddalenie wskazując, że decyzją z dnia 10 listopada 2015 r., odmawiającą wnioskodawcy prawa do emerytury, organ rentowy zaliczył J. K. do stażu pracy w warunkach szczególnych okres od 29 listopada 1990 r. do 31 grudnia 1998 r., co po doliczeniu wcześniej uznanego okresu (w wymiarze 3 lat i 6 miesięcy tj. pracy w Zakładach (...)) dało łącznie 10 lat, 11 miesięcy i 7 dni.

/odpowiedź na odwołanie k.11-12/

Na rozprawie w dniu 18 lipca 2016 J. K. wniósł o zaliczenie mu do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w Ł. od 6 sierpnia 1979 r. do 31 lipca 1981 r. oraz okresu zatrudnienia w zakładach (...) od 19 lutego 1987 r. do 31 sierpnia 1990 r.

/oświadczenie wnioskodawcy min.00:02:03 – 00:19:47 płyta CD k.44/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony J. K. urodził się (...) Ma wykształcenie zawodowe. Z zawodu jest ślusarzem.

/okoliczności bezsporne/

W dniu 4 sierpnia 2015 r. złożył wniosek o emeryturę , po którego rozpatrzeniu wydano zaskarżoną decyzję.

/wniosek k.1-6 odwrót plik I akt ZUS , decyzja k.28 plik I akt ZUS/

Decyzją z dnia 10 listopada 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił J. K. prawa do emerytury. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że ubezpieczony nie udowodnił 15 - letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Organ rentowy uznał za udowodnione 10 lat i 11 miesięcy i 7 dni stażu pracy w warunkach szczególnych.

/decyzja k.32 plik I akt ZUS/

J. K. nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

/okoliczność bezsporna/

Wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku udokumentował 25 lat ogólnego stażu pracy.

/okoliczność bezsporna/

J. K. legitymuje się stażem pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 10 lat i 11 miesięcy i 7 dni.

/decyzja k.32 plik I akt ZUS/

W okresie od 6 sierpnia 1979 r. do 31 lipca 1981 r. wnioskodawca zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) w Ł.. Świadectwo pracy z dnia 29 lipca 1981 r. wystawione przez ww. zakład pracy wskazuje ,że wnioskodawca zajmował w nim następujące stanowiska pracy:

- pomocnika maszynisty koparki
- mechanika maszyn budowlanych

/świadectwo pracy w dokumentacji osobowej wnioskodawcy k.26/

W ww. okresie otrzymał następujące angaże:

- od 6 sierpnia 1979 r. (dwutygodniowy okres próbny) na stanowisko pomocnika maszynisty koparki.
- od 20 sierpnia 1979 r. na stanowisko pomocnika maszynisty koparki.
- od 15 listopada 1979 r. na stanowisko mechanika maszyn budowlanych.

/angaże w dokumentacji osobowej wnioskodawcy k.26/

Przez pierwsze trzy miesiące swojego zatrudnienia w ww. zakładzie wnioskodawca wykonywał obowiązki pomocnika operatora koparki ,a sprowadzały się one przede wszystkim do obserwacji pracy operatora koparki. Przed uzyskaniem uprawnień do samodzielnego prowadzenia koparki pracownik musiał odbyć staż na stanowisku pomocnika.

/zeznania świadków: S. S. min.00:22:44 – 00:36:16, W. W. min. 00:40:24 – 00:47:03 płyta CD k.44 oraz zeznania wnioskodawcy min.00:53:24 – 00:55:10 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:02:03 – 00:19:47 płyta CD k.44 oraz dokumentacja osobowa wnioskodawcy k.26/

W pozostałym okresie pracy w ww. zakładzie pracy J. K. wykonywał obowiązki mechanika koparek oraz spycharek. Specyfika napraw sprawiała ,że wnioskodawca wykonywał prace zarówno w kanale remontowym (tutaj naprawiał

resory , wymieniał pólوسی ,wykręcał misy olejowe , a także demontował silniki) jak i poza nim (m.in. rozpinął gaśnice , naprawiał sprzęgła główne oraz boczne czy też rozkręcał reduktory). Naprawy odbywały się w hali , gdzie znajdowało się 8 kanałów remontowych. J. K. wykonywał obowiązki pracownicze w wymiarze co najmniej 8 godzin dziennie , a niejednokrotnie , z uwagi na charakter napraw , pracował po godzinach pracy , także w nocy. W zakładzie pracy nie było przestojów.

/zeznania świadka S. S. min.00:22:44 – 00:36:16 płyta CD k.44 oraz zeznania wnioskodawcy min.00:53:24 – 00:55:10 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:02:03 – 00:19:47 płyta CD k.44 /

Czynności wykonywane przez J. K. w kanale remontowym zajmowały mu około 50 % dziennego czasu pracy.

/zeznania wnioskodawcy min.00:53:24 – 00:55:10 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:02:03 – 00:19:47 płyta CD k.44 /

W okresie od 6 maja 1985 r. do 31 stycznia 1987 r. wnioskodawca zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) w K.. Świadczenie pracy wskazuje ,że w okresie tym wnioskodawca wykonywał obowiązki monterów.

/świadczenie pracy k.12 plik III akt ZUS/

We wskazanym okresie wnioskodawca zajmował się montażem rur oraz remontem „młynów” w kotłowni (na terenie elektrociepłowni (...)). Wnioskodawca zajmował się także spawaniem , które wykonywał bez uprawnień. Pracownicy zatrudnieni na stanowiskach monterów nie otrzymywali dodatków za pracę w warunkach szkodliwych.

/zeznania świadka Z. P. min.00:36:16 – 00:40:24 płyta CD k.44/

W okresie od 19 lutego 1987 r. do 31 sierpnia 1990 r. wnioskodawca zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) w Ł.. Świadczenie pracy z dnia 10 września 1990 r. wystawione przez ww. zakład pracy wskazuje ,że w ww. okresie wnioskodawca wykonywał obowiązki pracownicze maszynisty spycharki i tylko na takie stanowisko pracy otrzymywał stosowne angaże. Pomimo zawartego w aktach osobowych wnioskodawcy podania o udzielenie mu urlopu bezpłatnego w związku z zakwalifikowaniem się przez niego do rezerwy eksportowej w firmie (...) J. K. nie skorzystał z urlopu bezpłatnego. Świadczenie pracy wskazuje ,że w czasie zatrudnienia w ww. zakładzie pracy wnioskodawca uzyskał uprawnienia w II klasie – spycharki.

/świadczenie pracy w dokumentacji osobowej wnioskodawcy k.26 oraz zeznania wnioskodawcy min.00:53:24 – 00:55:10 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:02:03 – 00:19:47 płyta CD k.44 /

Operatorzy maszyn budowlanych ,aby je obsługiwać musieli legitymować się stosownymi uprawnieniami określanymi numerami klas od III do I , przy czym klasa III to uprawnienia najniższe , a klasa I to uprawnienia najwyższe. Nie było możliwym uzyskania wyższych uprawnień bez uzyskania niższej kategorii.

/zeznania świadka S. S. min.00:22:44 – 00:36:16 płyta CD k.44/

Zgodnie z umową z dnia 23 października 1987 r. zakład pracy zobowiązał się skierować wnioskodawcę do odbycia kursu maszynisty spycharki w II klasie uprawnień.

/umowa w dokumentacji osobowej wnioskodawcy k.26/

We wskazanym okresie wnioskodawca wykonywał obowiązki pracownicze maszynisty (operatora) spycharki poruszającej się za pomocą gaśnic. W zakładzie pracy nie było przestojów , a obowiązki wykonywał co najmniej 8 godzin dziennie na terenie realizowanych budów. Stosownie do zaistniałej sytuacji wnioskodawca dokonywał drobnych napraw powierzonego mu sprzętu.

/zeznania świadków: S. S. min.00:22:44 – 00:36:16, W. W. min. 00:40:24 – 00:47:03 płyta CD k.44 oraz zeznania wnioskodawcy min.00:53:24 – 00:55:10 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:02:03 – 00:19:47 płyta CD k.44 /

Pracownicy zatrudnienie w Przedsiębiorstwie (...) w Ł. na stanowiskach maszynistów maszyn budowlanych otrzymywali świadectwa wykonywania prac w warunkach szczególnych.

/dokumentacja k.41/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych dowodów zarówno w postaci dokumentacji osobowej ze spornych okresów zatrudnienia wnioskodawcy jak i osobowych źródeł dowodowych w postaci zeznań wnioskodawcy oraz zeznań świadków: S. S. , W. W. oraz Z. P..

O ile jednak zgromadzony w sprawie materiał dowodowy dotyczący okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...) w Ł., nie budzi wątpliwości ,że wnioskodawca wykonywał wówczas obowiązki pracownicze w warunkach szczególnych , o tyle nie było możliwym zaliczenie do prac w warunkach szczególnych, okresów zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w Ł. oraz w Przedsiębiorstwie (...) w K.. Zebrany materiał dowodowy odnoszący się do tych okresów nie wskazuje , aby wnioskodawca wykonywał obowiązki pracownicze w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Jak wskazywał wnioskodawca w okresie pracy w Przedsiębiorstwie (...) w Ł. jego obowiązki na stanowisku pomocnika operatora sprowadzały się do obserwacji pracy operatora , a wykonując prace mechanika wnioskodawca przebywał w **kanale remontowym jedynie przez 50 % czasu pracy**. W odniesieniu zaś do zeznań świadka Z. P., odnoszących się do okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...) w K., wskazać należy , że wnioskodawca **wykonywał różne prace i nie sposób przyjąć** , że wykonywał tylko prace w warunkach szkodliwych dla zdrowia , co jednak istotne wnioskodawca nie przedstawił dokumentacji osobowej z tego okresu , która w jakikolwiek sposób mogłaby potwierdzić złożone w odniesieniu do tego okresu zeznania. Podnieść należy , że wnioskodawca został pouczone o obowiązku przedstawienia dowodów na udokumentowanie , podniesionych okoliczności związanych z pracą w szczególnych warunkach [zarządzenie z dnia 26.11.2015r. k. 11] Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.) /por. wyrok Sądu Najwyższego z 17 grudnia 1996r., sygn. akt I CKU 45/96, opubl. OSNC z 1997r., z.6-7, poz.76; wyrok Sądu Najwyższego z 7 października 1998 r., sygn. II UKN 244/98, opubl. OSNAPiUS 1999, nr 20, poz. 662/. Choć Sąd stosował także z uprawnienie, wynikające z art. 5 k.p.c [zarządzenie z dnia 26.11.2015r. k. 11, zarządzenie z dnia 26.11.2015r. k. 21]

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Wskazać należy ,że zarówno mocą decyzji z dnia 24 września 2015 r. jak i decyzją z dnia 10 listopada 2015 r. odmówiono J. K. prawa do emerytury. O ile jednak w decyzji z dnia 24 września 2015 r. wskazano ,że wnioskodawca legitymuje się stażem pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 3 lat i 6 miesięcy ,o tyle w decyzji z dnia 10 listopada 2015 r. organ rentowy uznał ,że wnioskodawca legitymuje się ogólnym stażem pracy w wymiarze 10 lat , 11 miesięcy i 7 dni , gdyż zaliczył mu okres zatrudnienia od 29 listopada 1990 r. do 31 grudnia 1998 r. Wobec więc częściowego uwzględnienia przez organ rentowy żądania wnioskodawcy co do uznania ,że legitymuje się on wymaganym stażem pracy w warunkach szczególnych , Sąd na **podstawie art.477¹³ k.p.c.** umorzył w punkcie 1 sentencji wyroku postępowanie w zakresie objętym decyzją z dnia 10 listopada 2015 roku.

Kwestią decydująca o przyznaniu wnioskodawcy prawa do emerytury pozostawała zatem kwestia spełnienia przez niego warunku wykonywania pracy w warunkach szczególnych w brakującym do 15 lat wymiarze tj. w wymiarze 4 lat i 23 dni.

Zgodnie z treścią art.184 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku, poz.748) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art.32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Stosownie do treści art.184 ust.2 ww. ustawy, w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2013 roku, emerytura, o której mowa w ust.1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Prawo do emerytury na podstawie **art. 184** ww. ustawy przysługuje ubezpieczonemu, który na dzień wejścia w życie ustawy (1 stycznia 1999 roku) spełnił określone w niej wymogi stażowe, a po tej dacie osiągnął wymagany wiek, niezależnie od tego czy w chwili osiągnięcia tego wieku wykonywał pracę w szczególnych warunkach, czy wykonywał inną pracę i czy pozostawał w zatrudnieniu.

Z treści przepisu **art. 32** ww. ustawy wynika, że możliwe jest wcześniejsze przejście na emeryturę przez pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie **art. 32 ust.4** ww. ustawy wiek emerytalny, o którym mowa w ust.1 rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki na podstawie którym osobom wymienionym w ust.2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Za dotychczasowe przepisy (w rozumieniu art.32 ust.4 ww. ustawy) należy uważać przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz.43), ale wyłącznie w zakresie regulowanym przez ww. ustawę o emeryturach i rentach, a więc co do wieku emerytalnego, rodzaju prac lub stanowisk oraz warunków, na jakich osobom wykonującym prace określone w ust.2 i ust.3 art. 32 tej ustawy przysługuje prawo do emerytury (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2002 roku, III ZP 30/01, OSNAP 2002/10/243 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2009 roku, II UK 31/09, Lex nr 559949).

Zgodnie z treścią §3 i 4 ww. rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego. W wykazie tym do pracy w szczególnych warunkach zostały zaliczone prace: przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych (Dział III) ,maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych (Dział V , poz. 3) , przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowo-wodorowym (Dział XIV poz.12),wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych (Dział XIV punkt 16).

Prawo do emerytury przewidziane w art.184 w związku z art.32 ustawy emerytalnej ma charakter wyjątkowy, jest odstępstwem od ogólnej reguły dotyczącej warunków przechodzenia na emeryturę, a zatem właściwe przepisy muszą być wykładane w sposób ścisły. Niedopuszczalna jest wykładnia rozszerzająca, prowadząca w konsekwencji do wypaczenia idei, że emerytura w wieku wcześniejszym jest wynikiem pracy w obciążających dla zdrowia warunkach.

Wykonywanie pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy oznacza, że pracownik nie ma powierzonych innych obowiązków jak tylko te, które dotyczą pracy w szczególnych warunkach. Istotnym warunkiem przyznania świadczenia z tytułu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach jest stwierdzenie w ramach pełnego wymiaru czasu pracy oddziaływania szkodliwych warunków na organizm pracownika. R. legis instytucji przewidzianej w art.32 ww. ustawy o emeryturach i rentach z FUS opiera się na założeniu, że praca wykonywana w szczególnych warunkach przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu, stąd też osoba wykonująca taką pracę ma prawo do emerytury wcześniej niż inni ubezpieczeni.

Stosownie zaś do treści §2 ust.1 ww. rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach w nim określonych są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest - w myśl §2 ust.2 - świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawione według określonego wzoru lub świadectwo pracy, w którym zakład pracy stwierdza charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach. Regulacja §2, statuująca ograniczenia dowodowe i obowiązująca w postępowaniu przed organem rentowym, nie ma zastosowania w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji okoliczność i okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach sąd uprawniony jest ustalać także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy, w tym nawet zeznaniami świadków (uchwała Sądu Najwyższego z 27 maja 1985 roku, III UZP 5/85, Lex 14635, uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984 roku III UZP 6/84, Lex 14625; wyrok Sądu Najwyższego z 30 marca 2000 r. II UKN 446/99, Lex 48778). Zaliczenie nieudokumentowanych okresów składkowych do uprawnień oraz wzrostu świadczeń emerytalno-rentowych wymaga dowodów niebudzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 1998 roku, II UKN 440/97, Lex 34199). W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wyłączone jest, stosownie do treści art.473§1 k.p.c., zastosowanie przepisów ograniczających dopuszczalność dowodów ze świadków i przesłuchania stron (art.246 i 247 k.p.c.). W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych dopuszczalne jest wykazywanie wszelkimi dowodami okoliczności od których zależą uprawnienia do świadczeń, z ubezpieczenia społecznego, także gdy z dokumentów wynika co innego. W orzecznictwie (wyroki Sądów Apelacyjnych: w S. z dnia 20 września 2012 roku, III AUa 374/12 Lex 1223476, w Ł. z dnia 3 kwietnia 2013 roku, III AUa 1267/12 - Lex 1312036, w B. z dnia 17 kwietnia 2013 roku, III AUa 10430/12 - Lex 1314677) przyjmuje się, że „dowód tylko z zeznań świadków, z uwagi na szczególny i wyjątkowy charakter prawa do emerytury w obniżonym wieku, nie może przesądzać o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach, zwłaszcza, gdy fakty wynikające z zeznań świadków nie znajdują potwierdzenia w dokumentacji pracowniczej. Inaczej mówiąc moc dowodowa zeznań świadków, jest tak niska, że dowody z zeznań świadków nie spełniają wymogu dowodów pewnych, jednoznacznych i precyzyjnych. Z tej zatem przyczyny na takich dowodach nie można oprzeć orzeczenia pozytywnego dla strony.” W tej kategorii spraw podkreśla się, że same zeznania świadków czy ubezpieczonego, gdy nie znajdują potwierdzenia w dokumentach pracowniczych, nie stanowią miarodajnego dowodu pracy w szczególnych warunkach.

Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do ww. rozporządzenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 roku, sygn. II UKN 598/00, Lex nr 79840, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2009 roku sygn. I PK 194/08, Lex nr 653420). Nie jest natomiast dopuszczalne uwzględnianie przy ustalaniu okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika, przez co tak zatrudniony nie spełniał koniecznego warunku dla uzyskania wcześniejszych uprawnień emerytalnych, jakim było stale wykonywanie pracy szkodliwej w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na zajmowanym stanowisku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2008 r. sygn. II UK 306/07 Lex 528599).

Należy również wskazać, że świadectwo pracy w warunkach szczególnych wydane pracownikowi przez pracodawcę z zachowaniem warunków przewidzianych normą §2 ww. rozporządzenia stanowi domniemanie i podstawę do przyjęcia, iż okres pracy w nim podany jest okresem pracy w warunkach szczególnych. Samo jednakże posiadanie świadectwa pracy potwierdzającego wykonywanie zatrudnienia w warunkach szczególnych organu rentowego nie wiąże i nie przesądza automatycznie o przyznaniu świadczenia emerytalnego na podstawie art.32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach w postępowaniu sądowym traktuje się jako dokument prywatny w rozumieniu art.245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki może być więc weryfikowany pod kątem prawdziwości wskazanych w nim faktów (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 4 listopada 2008 roku sygn. III AUa 3113/08, Lex nr 552003; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 30 listopada 2006 roku sygn. III AUa 466/06, opubl: Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Katowicach rok 2007, Nr 3, poz. 8; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 24 września 2008 roku sygn. III AUa 795/08, opubl: Orzecznictwo Sądów Apelacji B. rok 2008, Nr 4, str. 60).

Postępowanie w niniejszej sprawie sprowadziło się do rozstrzygnięcia czy okresy pracy ubezpieczonego w:

- a) w Przedsiębiorstwie (...) w Ł. (od 6 sierpnia 1979 r. do 31 lipca 1981 r.)
- b) w Przedsiębiorstwie (...) w K. (od 6 maja 1985 r. do 31 stycznia 1987 r.)
- c) w Przedsiębiorstwie (...) w Ł. (od 19 lutego 1987 r. do 31 sierpnia 1990 r.)

były okresami pracy w warunkach szczególnych.

Wskazać należy, że dla oceny, czy ubezpieczony pracował w szczególnych warunkach ma znaczenie rodzaj powierzanej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Takie stanowisko wielokrotnie zajmował także Sąd Najwyższy (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 22 stycznia 2008 roku, sygn. akt I UK 210/07, OSNP 2009 nr 5-6, poz. 75; z dnia 6 grudnia 2007 roku, sygn. akt III UK 66/07, LEX nr 483283; z dnia 4 października 2007 roku, sygn. akt I UK 111/07; z dnia 19 września 2007 roku, sygn. akt III UK 38/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 329; z dnia 14 września 2007 roku, sygn. akt III UK 27/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 325).

Zebrany w sprawie materiał dowodowy wykazał, że ubezpieczony w okresie pracy w Przedsiębiorstwie (...) w Ł. wykonywał obowiązki pracownicze w szczególnych warunkach. W okresie od 19 lutego 1987 r. do 31 sierpnia 1990 r. wykonywał on stale i w pełnym wymiarze czasu prace maszynisty ciężkich maszyn budowlanych na terenie realizowanych budów . Ze zgromadzonego w sprawie materiału wynika ,że wnioskodawca w chwili podejmowania zatrudnienia musiał legitymować się stosownymi uprawnieniami , gdyż bez nich nie mógłby prowadzić tego rodzaju pojazdów. Zebrany w sprawie materiał wskazuje także ,iż przez cały ww. okres wnioskodawca otrzymywał angaże wyłącznie na stanowisko maszynisty maszyny budowlanej , a co również istotne w okresie tym zdobył uprawnienia do prowadzenia pojazdów wyższej kategorii. Nie ulega zatem wątpliwości ,że wnioskodawca wykonywał obowiązki maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych (Dział V , poz. 3) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W odniesieniu do dwóch pozostałych okresów zatrudnienia, o których zaliczenie do stażu pracy w warunkach szczególnych wnosił ubezpieczony wskazać należy, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wykazał, że ubezpieczony nie wykonywał prac w warunkach szczególnych.

W stosunku do okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...) w Ł. wskazać należy , iż wnioskodawca początkowo wykonywał obowiązki pomocnika maszynisty koparki i nie prowadził on wówczas pojazdu. Sama zaś praca pomocnika maszynisty nie jest zaliczana do pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. W stosunku zaś

do wykonywania przez wnioskodawcę obowiązków mechanika wskazać należy ,że wnioskodawca nie wykonywał prac mechanika w kanale stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Co jednak istotne spędzał on w kanale taką samą ilość czasu jak przy czynnościach wykonywanych na zewnątrz kanału.

W stosunku do okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...) w K. wskazać należy ,że wnioskodawca zajmował się zarówno pracami monterskimi , remontowymi jak i spawalniczymi. Trudno zatem przyjąć , że wnioskodawca pracował stale i w pełnym wymiarze w warunkach szczególnych. Co jednak istotne, wobec braku dowodów w postaci dokumentów , które potwierdzałyby taki charakter pracy wnioskodawcy , a także wobec faktu ,że na zajmowanym stanowisku wnioskodawca nie otrzymywał dodatku za pracę w warunkach szkodliwych nie było możliwym , ponad wszelką wątpliwość, stwierdzenie ,że J. K. pracował wówczas w warunkach szczególnych.

Reasumując, z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż ubezpieczony nie spełnia wszystkich warunków do przyznania prawa do emerytury określonych w art.184 ust.1 ww. ustawy.

Wprawdzie ubezpieczony skończył 60 lat, nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, wykazał staż pracy na dzień 1 stycznia 1999 roku ponad 25 lat, jednak nie wykazał, że do 1 stycznia 1999 roku pracował co najmniej 15 lat w warunkach szczególnych. Za udowodniony staż pracy w szczególnych warunkach Sąd uznał okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w Ł. od 19 lutego 1987 roku do 31 sierpnia 1990 roku. Okres ten wraz z zaliczonym przez organ rentowy okresem pracy jest niewystarczający do przyznania prawa do emerytury na podstawie art.184 ust.1 ww. ustawy.

Wobec powyższego , w punkcie 2 sentencji wyroku , na podstawie art.477¹⁴§1 k.p.c. Sąd oddalił odwołanie w pozostałej części.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawcy.